

Een open brief aan college en gemeenteraad

27 april 2020

Onderwerp: noodverordening gaat nu veel te ver

Pro Krimpenerwaard vindt twee maanden na het vaststellen van de eerste noodverordening, gevolgd door diverse aanpassingen, er meer ruimte moet zijn voor maatwerk en de gemeenteraad zijn werk moet kunnen doen.

De huidige noodverordeningen gelden in grote lijn voor alle gemeenten. Zoals voor een zwaar getroffen gemeente in Brabant alsook voor een (nagenoeg) besmettingsvrije gemeente in Friesland of Groningen. Deze grote verschillen zullen de komende dagen, weken meer en meer duidelijk worden.

Volgens verschillende hoogleraren en juristen gaat de noodverordening, waarmee de 25 voorzitters van de veiligheidsregio's (de 'superburgemeesters') verregaande bevoegdheden hebben gekregen, in tegen de Grondwet. Ook worden zij tijdens deze coronacrisis niet langer gecontroleerd door de gemeenteraad. Zij staan in direct contact met het kabinet. Alleen de Tweede Kamer kijkt nog op afstand mee.

Gelet op artikel 176 van de Gemeentewet en artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's en op aanwijzingen van diverse ministers, is de noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Hollands Midden vastgesteld ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus.

Er is natuurlijk sprake van een crisis waarin stevig moet worden opgetreden. Maar nu deze langer duurt is de vraag: kunnen wij leven met maatregelen die indruisen tegen de Grondwet?

De voorzitters moeten de gezondheid en het leven van de bevolking beschermen, maar zij moeten zich ook houden aan de Grondwet. En dat gebeurt niet altijd.

In deze discussie gaat de duur van de maatregelen steeds meer een rol spelen. Een burgemeester mag in een uitzonderlijk geval bijzondere bevoegdheden gebruiken die voor korte tijd van de wet afwijken. Ook in die gevallen geldt: afwijken van de Grondwet mag niet. En dat gebeurt nu dus wel, terwijl het einde van de crisis nog lang niet in zicht lijkt.

In de eerste weken van de crisis was dit gerechtvaardigd, vanwege de ernst van de situatie. Maar nu de situatie wijzigt en de nood minder hoog is, vindt Pro Krimpenerwaard dat nog eens kritisch naar de noodverordening moet worden gekeken. Het is ongewenst dat de controle door de gemeenteraad onbeperkt en voor onbepaalde tijd is uitgesteld.

Een noodverordening wordt op- of afgeschaald door de voorzitter van de veiligheidsregio. Dit is niet democratisch gekozen orgaan dat geen verantwoording hoeft af te leggen over zijn keuze.

Nu de acute coronacrisis overgaat in een langdurige anderhalvmeter-samenleving, moet de noodverordening daarop worden aangepast, want deze is nu niet legaal.

Pro Krimpenerwaard vindt het de hoogste tijd voor de gemeenteraad om met elkaar in gesprek te gaan over noodzakelijke maatregelen in de gemeente. Denk hierbij aan: meer ruimte voor bezoek in verpleeghuizen; opening van zwembaden (eerst voor de jeugd); van sportverenigingen niet alleen voor de jeugd; van sportscholen; van bedrijven, horeca/restaurants; van campings en dergelijke. En over de noodzaak van een aangepast beleid tegen de armoede in de gemeente.

Noodgedwongen door de vergaderbeperking stellen wij voor dit onderwerp in het Presidium van maandag 11 mei te bespreken. Hier zou een openbaar debat meer op z'n plaats zijn als dat snel kan worden georganiseerd.

Wij zien hier ook een taak weggelegd voor GGD om lokaal precies de ontwikkeling van de besmetting met het coronavirus grafisch per week en per kern weer te geven. Dan kan maatwerk plaatsvinden voor de verruiming van vrijheden zowel in de zorg als het "normale" leven.